

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Ciuj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

VISSZAPOLITIKAI HATÁR

ELŐFIZETÉSI ARAK

Romániában	
Egész évre	— 320
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ca
Egy szám	— 1-50 cr

Ciuj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 14. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Sebath 13 * 1924 január 19 Szombat

Hollandia és Románia

Az Uj Kelet számára írta dr. Frits Wirtz (Haag)

Dr. Frits Wirtz Hollandia két legnagyobb lapjának a „Telegraaf”-nak és a katolikus „Maasbode”-nak munkatársa, aki nagy keleti tanulmányútja során Kolozsvára is ellátogatott. A kitűnő zornaliszta éles szemmel figyeli az eseményeket és alábbi cikke annál nagyobb figyelmet érdemel, mert szerzője, aki maga is keresztény, a legpronomszírozottabb hollandiai katolikus lap munkatársa.

Hetek óta Romániában tartózkodom. Igyekeztem az ország lakosságának minden rétegével és minden árnnyalatával érintkezésbe jutni. Szeretném megközelíteni a népek és emberek lelkét. Mondhatom, számos jó benyomást szereztem erről az országról és különböző népeiről. Am ha az ember idegenben utazik, önkéntelenül is felvetődik a gondolat, hogy a látottakat összehasonlítja hazájának viszonyai-
val. Amikor Romániával kapcsolatban teszem ezt, bizony sok kontrasztot kell észrevennem. Hollandia és az új Románia között nagy a hasonlatosság abban, hogy mindkét országban számos felekezet van, amelyeknek meg van a külön iskolájuk. Minthogy a hollandiai kormány az az álláspontja, hogy a szülőnek szabad joga megválasztani azt az iskolát, melyben gyermekét taníttatni akarja, a felekezeti iskolákon kívül vannak városi és állami iskolák is. A különböző kormányok, amelyek egymást követték, — keresztény, liberális és demokrata kormányok — valamennyien arra a meggyőződésre jutottak, hogy pénzügyi szempontból ökonomikusabb, ha a felekezeti iskolákat szubvencionálják és pedagógiai szempontból is eredményesebb a felekezeti oktatás. Fel-
tűnt nekem, hogy itt Romániában van egy törekvés, amely a felekezeti oktatást károsnak tartja és az iskolák államosítását kívánja. Az idő majd bebizonyítja, vajjon helyes-e ez az irányzat, vagy sem.

Mielőtt mai iskolarendszerünk kialakult, Hollandiában is igen súlyos belső párharcok voltak. Figyelemreméltó, hogy a felekezeti és párharcok közepette a zsidóság mindig megőrizte semlegességét, a maga külön útjait járta és főként ennek tudható be, hogy a hollandiai zsidóság helyzete sohasem volt kitéve a pártok váltakozó szeszélyeinek, egyenletesen fejlődött és javult, úgy hogy ma igen tekintélyes és tiszteletreméltó pozícióban áll. A zsidók annak ellenére, hogy megőrizték népi különállásukat, igen jó hazafiak és csak példaképpen említem meg, hogy immár tradícióvá vált, amikor a királyné Amszterdamba jön, első sorban a zsidó negyedeket látogatja meg.

Nekem, mint hollandiai polgárnak nagyon kellett csodálkoznom, amikor itt azt tapasztaltam, hogy a lakosság egyes részei barátságatlan indulatokkal vannak eltelve a zsidókkal szemben. Annál feltűnőbb számomra ez a jelenség, mert a mozgalom éppen abból a körből indul ki, amely sehol a világon nem foglalkozik politikával, hanem magas hivatása a tudomány és irodalom művelésére kötelezi. Csak nagyon kevés és nagyon gazdag ifju engedheti meg magának, hogy tanulmányai éveiből másirányú kedvtelésére éveket áldozzon. De ha egy egész generáció cselekszi ezt, akkor ez mérhetetlen kárára van az országnak és fokozottabb mértékben Romániának, amelynek igen szép rendeltetése van itt Európa keletén. Ezt a rendeltetést azonban csak a folyton fejlődő és magasba szárnyaló kultúra által töltheti be. Minden eltérés és minden megállás a kultúra útján, nagy visszaesést jelent az európai életben. Szeretném bevésni a román ifjuság tudatába, milyen káros és téves felfogás az, amely részüket hatalmába kerítette, hogy a zsidók részvétele az egyetemen hátrányos volna rájuk nézve. A szabad versenynek minden téren üdvös hatásai vannak, de különösen a tudó-

mány terén, ahol ez a legnagyobb mozgató erő. A román ifjuságnak nincs oka visszarettennie ettől a versenytől, mert meg vagyok győződve róla, hogy ez a román kultúra fejlődéséhez és dicsőségéhez fog vezetni.

Kolozsvári tartózkodásom alatt meglátogatott engem két fiatal diák, akik, legnagyobb csodálkozásomra, sokkal többet tudtak mondani politikáról és zsidó-kérdésről, mint szakmájukba vágó tanulmányi problémákról.

A pénzügyi és gazdasági élet terén is találtam némi ellentétet a romániai és hollandiai viszonyok között. Az az impresszióm, hogy például a Banca Nationala alapszabályai sokkal konzervatívabbak és elavultabbak, semhogy egy modern államélet igényeit teljesen ki tudná elégíteni. Azt is tapasztalom, hogy a bankéletben nincsen kellőképpen kifejlődve a csekk- és kliring-forgalom, aminek különösen a külfölddel való összeköttetés során érezhető kellemetlen hatásai. Örömmel értesülök egyébként róla, hogy Constantinescu miniszter ur párisi

utjával kapcsolatban talán mégis sikerülni fog megszerezni a francia kölcsönt, ami feltétlenül enyhíteni fog a pénzügyi viszonyokon, mert az államnak lehetővé fogja tenni a magánvállalatoknál fennálló adóságainak rendezését. Így remélhetőleg meg fog szünni a hitelélet terén mutatkozó anomália is, hogy kölcsönök után harminc, sőt ötven százalék kamatot is kell fizetni.

Három évvel ezelőtt voltam először Romániában és azt tapasztalom, hogy az akkori és mai viszonyok között jelentős fejlődés mutatkozik. Szeretném remélni, hogy legközelebb, ha ismét visszatérek ebbe a szép országba, a fejlődésnek olyan tempóját tapasztalhatom már, hogy az összehasonlításnál sokkal kevesebb kontraszt lesz Hollandia és Románia között. Sőt az volna a legnagyobb gyönyörűségem, ha ez az összehasonlítás már Románia javára bil-
lentené a mérleget. Ennek érdekében érdemes minden jó román polgárnak teljes erejével együttműködni.

A zsidó nemzeti eszme útja

Írta Chaim Weizmann

I. Az eszme elindul

December 17-én a newyorki Pensylvánia-szállóban hatalmas fogadóestély volt a Cionista Világszervezet elnökének tiszteletére. Weizmann ebből az alkalomból mondotta el ezt a monumentális beszédet, amely frappánsan foglalja össze a cionista gondolat egész fejlődéstörténetét. A beszédet az amerikai közvélemény úgy tekinti, mint csattanó feleletet Zangwill emlékeztetés kirohanására.

Valamelyik amerikai zsidó lapban egyik korábbi beszédem kommentálásaként azt olvastam nemrég, hogy nem mondtam semmi újat. Tartok tőle, hogy ezt a lapot és talán a tisztelt hallgatóságot is újabb csalódás fogja érni, mert én ezalkalommal sem fogok újat mondani. Nem teszek jelentést a cionista mozgalom szenzációs fejlődéséről és talán így van ez jól. Egy nagyon lassu, nagyon fáradságos és nagyon nyugodt fejlődési periódus áll előttünk és azok, akik szenzációkat várnak, hallgassanak meg más szónokokat, én nem tudom nekik ezt nyújtani.

Azt hiszem, leghelyesebben cselekszem, ha olyan röviden és világosan, amennyire csak tudom, vázolni fogom Önöknek a cionista gondolat fejlődését első kezdeteitől fogva. Ez az áttekintés talán lehetővé fogja tenni Önöknek, hogy megértsék, miként jutottunk el a mai cionista politikához. Sokan közülünk már nagyon régi idő óta vagyunk cionisták, azok voltunk már jóval az első cionista világkongresszus egybehívása előtt. Talán már mint cionisták jöttünk a világra. Nem vagyunk jogosultak különösebb tiszteletet vindikálni magunknak cionizmusunkért, de egy férfit meg kell említenem, aki az én szememben a leg-
erőlelőbb cionistának tűnik fel és ez báró Rotschild.

Az első cionista

Báró Rotschildnak soha sem volt köze a szorosán vett politikai cionizmushoz, de egész működése, összes gondolatai és tervei telve voltak cionizmussal. Egyszer azt kérdezte valaki tőle, miért bajlódik a palesztinai kolonizálással, amely harminc évvel ezelőtt hihetetlenül nehéz munka volt és sokkal fantasztikusabbnak tűnt fel, mint például ma. Rotschild azt felelte, azért teszi ezt, mert erős a hite, hogy el fog jönni a nap, amikor a zsidó probléma egy magas ítélőszék elé kerül tárgyalásra és ő teremteni akar valamit Palesztinában, valami olyant, ami majd feljogosítja a zsidókat, hogy a döntésnél ők is hallassák szavukat. Mondhatom Önöknek, hogy a békekonferencián és az azt megelőző súlyos politikai tárgyalások során semmi sem adott nekünk olyan szilárd bázist, mint az a néhány

kolónia, amelyre hivatkozhattunk és amely bizonyítékul szolgált, mit tudtak alkotni a zsidók Palesztinában a legnehezebb viszonyok között is. Ha előveszik Palesztina térképét és megfigyelik a metódust, mikép helyezték el az első zsidó kolóniákat, ha megvizsgálják különös földrajzi fekvésüket, rá fognak jönni, hogy egy bizonyos stratégiai szempont érvényesült itt. **A kolóniák az ország legfontosabb és legérdekesebb pontjain vannak elhelyezve.** A politika nem abban áll, hogy ragyogó frázisok szerzőségét vitassuk, hanem abban, hogy biztos hatalmi pozíciókat szerezzünk, nagyokat, vagy kicsinyeket, amelyek ugródeszkául szolgálhatnak a további fejlődésnek, hogy ez a hatalom nőjjön és fejlődjék és az alkalmas pillanatban hozzájárulhasson az új helyzet teremtéséhez.

„Hatalmat teremtett”

Engedjék meg nekem, hogy egy másik fantasztikus példát mondja el. Emlékszem egy történetre, amit egy zsidó mesélt el nekem Londonban. Ez a zsidó a szobájában ült egy napon és nem gondolt kisebb dologra, mint Palesztinára. Ekkor egy fiatalember lépett be hozzá, egy nagyon fiatal, nagyon heves, nagyon energikus ember. És ez a fiatalember — talán eltalálják a nevét — azt felelte ennek a böcs öreg bagolynak: „Palesztinából jövök.” „És mi az ön terve?” kérdezte az öreg ember. „Az én feladatam az, hogy rábíriak minden zsidót, hogy megtanuljon héberül. Az hiszem módomban áll, hogy a héber nyelvet ismét élővé tegyem. A következő két dolognak kéz a kézben kell haladnia: Ön embereket telepített Palesztinába, akik különböző nyelveken beszélnek. Ezért kell mindannyioknak héberül beszélni és én vagyok az az ember, aki erre rábírom őket.” A fiatalember megcselekedte ezt. Nem gondolt politikai cionizmusra és nehézségekre, amelyek kormányokkal, hadseregekkel és flottákkal összefüggjenek és mégis egyike volt a legnagyobb cionistáknak. Politikus volt abban az értelemben, amelyben Disraeli volt politikus. **Hatalmat teremtett.** Ez politikai szempontból éppen olyan fontos, mint a kolonizációs munka a közönséges anyagi szempontból.

Idéztem ezt a példát abból a körből, mikor még nem voltunk olyanok, mint ma, amikor nem volt még oly nagy szervezetünk és nem tárgyaltunk királyokkal, elnökökkel és miniszterekkel. Egyszerű zsidók pusztán politikai intuíciójuk segítségével fején találták a szegyet, amikor Palesztinában értékeket teremtettek, amelyek a tulajdonképeni elapját képezték a jövő minden politikai eredményének.

Most átugrom egy hosszú korszakot és rátérek az első cionista kongresszus idejére, amely-

ről hiányoztam és a másodikra, amelynél jelen voltam. Ettől kezdve egyetlen kongresszusról sem hiányoztam. Akkor jött közénk egy férfi, miként egy sas száll le a levegő magasságából. Senki sem ismerte őt. Ismeretlen volt a zsidó életben és nem volt összeforru vele. Anélkül, hogy megsérteném azt a mélyes tiszteletet, amely valamennyiünket a nagy vezérhez fűz, azt szeretném mondani, nagy szerepe volt, hogy Herzl Tivadar nem ismerte olyan jól a zsidókat. Nem hiszem, hogy lett volna bátorsága vállalkozni arra, amire vállalkozott, hogy ki merje volna mondani azt, amit kimondott, ha tudta volna, milyen irtózatossá nehez lesz visszhangra találni. Ugy jött, mint egy sasmadár a magas levegőből és teljesen szétzilált érzelmeket talált. Azt hiszem, Herzl legnagyobb teljesítménye az volt, hogy azoknak a tévelygő érzelmekek, amelyek ziláltan és szunnyadva megvoltak a zsidó nép lelkében, határozott formát és határozott kifejezést adott. **Megteremtette a cionista szervezetet.** Ha visszatekintünk az elmúlt huszonöt évre és átfutjuk az első kongresszusok jegyzőkönyveit, számos közülök valóságos gyerekeseknek fognak feltűnni. Azokban a napokban a cionizmus mozgató ereje a romantika, az utópia és a jövőben való hit volt, a nagy intuíció összekapcsolódása a nagy utópiával.

Az első formula

Mi volt, rövid szavakkal kifejezve, az első cionista formula? Ez volt: Itt vannak a zsidók, akiknek országra van szükségük és itt van egy ország, amelynek népre van szüksége. Itt vannak a gazdag zsidók, akiknél a pénz van, és itt van a szultán, akinek szüksége van a pénzre. Miért ne hozzuk kapcsolatba ezt a négy dolgot? Ez volt a formula, amit jómagam is minden kis zugában gettonak újra és újra prédikáltam. Így vonultunk ki, hogy megvalósítsuk a gondolatot. A szegény zsidók nyomban hozzájárultak a tervhez. De szükséges volt még, hogy megszerezzük a gazdag zsidók hozzájárulását is és a szultánét. Ez már nem volt olyan könnyű megszerezni. Londonban és Párisban a gazdag zsidók egyszerűen bécsapták fogadószobáik ajtaját Herzl orra előtt. Vissza kellett ismét térnie a szegényekhez. És közöttük nemcsak az érzelmek gazdagságát találta meg, de egy kis pénzt is. Ekkor leutazott a szultánhoz. Hosszu tengeri kigyóként húzó tárgyalások következtek. A mi tárgyalásaink az angol kormánnyal nagyon egyszerűek voltak azokhoz a farszto, idegeket tépő, taktikázó tárgyalásokhoz képest, amiket Herzl folytatott a magas portával. Hasonlóság csupán egy tekintetben van, abban, hogy ellenfeleink, különösen zsidó ellenfeleink minden követ megmozgattak, hogy elgáncsolják törekvéseinket.

Talán időszerű, hogy felemlítsem Önöknek a történelem legnagyobb nemezését. Az első cionista világkongresszust az eredeti tervek szerint Mün-

chenben kellett volna megtartani. **Am a müncheni hitközség kibérelte a város összes számításba-jöhető termeit, hogy a cionistáknak ne maradjon egy sem, ahol összejövetelüket megtarthassák.** Erre volt képes a türelmetlenség és rövidlátás. Azt hiszem ma már a müncheni hitközség is másképpen gondolkodik, különösen miután a kiutasítások és pogromok olyan szomorúan cáfoltak rá a magaeltagadás politikájára. De a nyomozó nehézségek közepette is egyenesen és gerincesen tárgyalt Herzl Tivadar a szultánnal. Milliokról esett szó a tárgyalások során ugyanakkor, amikor a cionista irodának nem volt ezer frankja, amivel a munkát to-

Mi történt a szeszgyárosok aradi közgyűlésén?

Hivatalos nyilatkozat a Szeszszindikátus megszűnéséről. Egyesültek az ipari és mezőgazdasági szeszgyárosok. A regáti termelők le akarták törni a szeszarakat

(Kolozsvár, január 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Erdély egész szesziparának és kereskedelmének nagy érdeklődése mellett tartotta meg közgyűlését január 15-én a Romániai Szeszértékesítő Részvénytársaság. Az aradi közgyűlésről akkor alig szivárgott ki valami és az illetékes tényezők túlzott óvatossága miatt különböző hírek kerültek forgalomba. A Romániai Szeszértékesítő Szindikátusról elterjedt elmentés hírekre most a következő hivatalos kommunikék adták ki:

„A Szeszértékesítő Szindikátus a jelenleg, átmenetileg fölmerült nehézségek miatt ugyan megszüntette működését, de gondolkodott oly intézkedésekről, melyek mellett annak reaktiválása, a szükség fölmerülésének pillanatában, bármikor végbemehessen. Ehhez képest egyelőre a Szeszértékesítő R. T. közgyűlésének összehívása is, bizonytalan időre, elhalasztott. A szeszipar egyetemes érdekeinek megóvására nézve szükséges lépések pedig az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetségénél fognak megtörténni.“

Miért oszlott fel a szindikátus?

Bővebb információért felkerestük Weisz Béla igazgatót, a kolozsvári Wertheimer-szeszgyár igazgatóját, aki az aradi közgyűlésről a következőket mondotta:

— Az aradi közgyűlést azért hívták össze, hogy döntsék afelől, fennmaradjon-e a szeszkartell vagy sem. Ez a kérdés ugyanis azért merült fel, mert a készülő szeszgyártervezet részleteinek ismerete nélkül a regáti és Bukovina szeszgyáraival folytatott sikereseknek ígérkező tárgyalások nehezen haladnak, országrésze szorító tömörülésnek pedig nincs sok értelme. Emiatt a közgyűlés, melyen kilencven mezőgazdasági és az összes ipari szeszgyárak képviselői megjelentek, arra az egységes elvi álláspontra helyezkedett, hogy a felesleges erkölcsi testületnek mutakozó szindikátust felszámolja. Az erre vonatkozó határozat kimondja azon-

vább folytassa. De ő tovább, egyre tovább ment. A legnagyobb politikai eredményt azáltal érte el, hogy a nagy államok kormányai kezdtek feligyelelni a cionista mozgalomra és ha az Uganda-ajánlatot nem is fogadtuk el, mégis az angol kormány javaslata beszédes bizonyíték volt arra, hogy a kormányok már akkor számoltak a cionista mozgalommal, amikor az még gyerekcipőjét viselte. Az utópisztikus periódusban a cionisták olyan szempontból néztek a helyzetet, amely a valóságokkal homlokegyenest ellenkezett. De mégis ennek a korszaknak volt a nagy teljesítménye, a cionista világszervezet és a cionista intézmények megteremtése.

ban, hogy a Romániai Szeszértékesítő Rt. továbbra is megmarad s ugyanazok lesznek feladatai, mint a szindikátusnak, annál is inkább, mert a Szeszértékesítő tagjai ugyanazokkal a jogokkal és kötelezettségekkel alakították meg a részvénytársaságot, mint a kartell.

Az új szeszgyártó törvény

— A készülő szeszgyártó törvény egységes elbánást fog előírni az összes romániai szeszgyárakra, de míg parlament elé nem kerül, a közgyűlés felfüggesztette a részvénytársaság tagjainak azt a kötelezettségét, hogy a szeszeladás egységes áralapon történjen. Ez a felfüggesztés azonban csak legkésőbb március harmincegyedikéig maradhat érvényben, mert addig az új szeszgyártó törvény életbe fog lépni s annak keretén belül a Szeszértékesítő részvénytársaság zavartalanul folytathatja működését. A hozott határozat kimondja azonban, hogy a részvénytársaság március harmincegyedikéig is újra felveheti működését, ha a szeszgyártó törvény előbb kerül a parlament elé.

— Ezekben a kérdésekben a közgyűlés minden tagja egységes állásponton van. Az erdélyi és bánági szeszgyárak közti harmóniát misem bizonyítja jobban, mint az, hogy az impériumvátozás óta fennálló Erdélyi Szeszgyárosok Szövetségébe, melynek inkább mezőgazdasági jellege volt, most az ipari szeszgyárak is beléptek. Ezzel a Szövetségnek eddigi speciális mezőgazdasági jellege megszűnt. Természetes, hogy a kibővült Szeszgyárosok Szövetsége nem szindikátus, hanem olyan szerv, mely a szeszgyárosok jogainak védelmére létesült.

Szilárd marad a piac?

— A szindikátus felszámolása és az egységes szeszeladás ideiglenes felfüggesztése nem fogja lényegesen betolyásolni a piacot. Azok, akik az aradi közgyűléstől a szeszarak esését várták, csalódnia fognak. A tendencia inkább azt mutatja, hogy áremelkedés várható, annál is inkább, mert

fognak egymáshoz mint a bojtortján.

— Tudja mint? Kockáztasson egyszer nyílt tusát. Kísérte meg, hogy maga emelje ki az asszonyt a házból!

— Ez az, ami lehetetlen. Az egész házat ő kormányozza és ha eltaszitanám magamtól, az egész házat el kellene taszitanom. Elviselhetetlen lett már az élet nekem a családban, mióta ez az asszony itt van.

— Hallja-e, — tudja mit Bendixen — mondotta Léwy rövid gondolkodás után, — házasodjon meg, ragadja el a kislányt előle, — mentől hamarabb, antul jobb.

— Ehhez azonban a család beleegyezése kell és amíg a vizsgát le nem tettem és praxisom nincs, addig természetesen nem adják hozzám, különösen most, hogy így állunk egymással!

— De hiszen magának van vagyona, magának nincs is szüksége semmiféle praxisra.

— Nincs több pénzem, mint amennyiből éppen magam meg tudok élni. Ugyan milyen házasság lehet az, ha feleségemnek még csak két nyelmes életet se tudnék nyújtani. És az én menyasszonyom jómódban nőtt fel.

— De hiszen az apja gazdag.

— Talán az apjával tartassam el a feleségemet? Volna is akkor mit mondaniok a zsidókról! Azonkívül pedig az apja kereskedő és egy kereskedő alapjában véve sohase gazdag. Nagy hozományt egy öszegben, ezt még mindenesetre el tudnám fogadni. De valami „évi apanázs“, — ez még csak függőbb helyzetbe hozna vele szemben, mint amennyire már így is vagyok. Elhíheti, hogy minderről eleget gondolkodtam. Hiszen már egyáltalán mást se csinállok.

— Jó, jó, — de akkor azt is tudom, hogy az ön saját édesapja is gazdag.

(Folyt. köv.)

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Aaron Goldschmidt

— No, — azért még nem muszáj sóhajtozni, — mondotta Léwy, — mással is megessett már ilyesmi.

— De én is ott szerettem volna lenni az esküvőn, — szólt most Jákob némi megfontolás után szomorúan.

— Szeretett volna!... Hát akkor menjen el!

— Igen, — de a menyasszonyomat nem hívták meg.

— Hát csak nem várhatja, hogy a maga eljegyzését egy keresztény lánnyal a zsidók hivatalosan elismerjék! — kiáltott most Léwy. Két malacot akar a maga egy zsákjába beledugni?

— Hiszen már azzal is meg volnék elégedve, ha kettője közül csak egy is egészen az enyém lenne.

— De ez már igazán borzasztó, hogy maga mindig így lelógatja a fejét. Az istenfának! Legyen már vége egyszer a dolognak! Legyen már egyszer nyílt szívé és beszéljen a kedvesével, — hiszen talán ő se több, mint éppen csak egy asszony!

— Éppen csak egy asszony! Igen, ha magának fogalma volna róla, hogy milyen boldogtalanná tud tenni egy ilyen egyetlenegy asszony is.

— Mit? A maga menyasszonya boldogtalanná teszi magát? Hát már idáig, jutott a nagy szerelem? Oh menyébéli szent Amoristen!

— Oh nem, — a nagynéni az!

— A nagynéni? De hát miféle nagynéni? A felhőkből csöppent maguk közé? En ugy tudtam eddig, hogy a gondviselés egy komplett, szeretetreméltó magnagynéniteltett család ölébe hullajtotta magát.

— Egy falusi pap felesége. El se tudná képzelni, hogy milyen egy risante!

— Pap-feleség? No akkor már elhiszem! Ezek a világ legtürelmetlenebb népsége, rosszabbak a töröknél, rosszabbak még maguknál a papoknál is! — Persze. Az ilyen tiszteletesné asszony vezeti a háztartást, fogadja a küldeményeket, kisebb ajándékokat, de zsidó ember még sohase küldött neki libát, sőt még csak egy csibét se. Milyen véleménnyel lehet az ilyen derék nő a zsidókról?

No — és mi van a maga tiszteletesnéjével? — folytatta Léwy, minthogy Jákob hallgatott.

— Odáig juttatta a dolgot, hogy már meg kellett bennem azt, amit egyszer magának mondottam: hogy bár csak emlitenék egyszer jelenlétemben, hogy zsidó vagyok. Kihívása volt ez a végzetnek és megbűnhődtem érte. Ez a nő egyáltalán másról se beszél, úgy bánik velem, mintha szilárdan elhatározta volna, hogy ki fog turni a házból.

— Kár, hogy nem az eljegyzés előtt érkezett meg!

— Miért?

— Hogy miért? Hiszen maga mondja, hogy el szeretné távolítani magát a házból.

— Oh, — ne beszéljen így Léwy!

— De hiszen egyszer majd csak el fog menni! Vagy talán özvegy? Itt akar maradni a városban, hogy nyugdíját a maga számláján élje föl?

— Az urát megválasztották a városba — és amint eladja falusi berendezését, ő is bejön. A szerencsétlen flótás alighanem erősen papucs alatt áll, hogy így magára hagyta és mindent a nyakába varrt. De hát mit használ, ha el is fog jönni és az asszony saját háztartásában fog élni, — magától értetődik, tovább is ragadni

1) Antisemita nő.

időközben a zalékkal mitani azért üzem kivét gyárak tag nak s így janak, ann vény már egységesen Weid mációját, irodája to míg a parl hogy aztán szágos szer társaság.

Más szeszszindil regáti szef folytatott t Erdély szá megállapító volna ez é önzetlenség az áldozat erdélyi Sz hetven va csökönyső és csak az kátust, T kére az E szesz. Ebt követni ök legtöbb ter negyvenöt adhat el te hogy az erd elérni, me a Szeszesz működik, daltak és megaláljuk működés le

.....

Kolozsvá

átalány

A Sfatul

1921-ben m

(Kolo

tójától.) Ro

nagy harou

zattal; egy

követelik a

legigazságtá

neuek az é

átalányban

Ez a követ

kongresszus

teljesítését

kereskedele

tartása min

A napokban

nek egy ren

kereskedők,

kétszázezer

pauszálrozás

ságoknak a

mutatásain

engedélyezni

ezirányu kö

rendelkezés,

ban dolgozó

ériinti csupá

nek a pausz

délyezte, na

Felke

csoportját, a

választ kapt

— A

akciót indít

adójukat át

annakidejéu

arusok nagy

zéséhez szük

már csak az

tudnak. A

gatóság pár

müket, meg

amelyek er

fizethetiek

adói. Ezt az

kedvezményt

de pénz is

.....

Minde

A tiszt hamarjában nem tudott mit felelni, de aztán azt róta fel Liebermann hibájául, hogy levetette kabátjának egyik ujját, amikor a teffilint rakta. A többi utas azonban határozottan állította, hogy ezt a tiszt nem is láthatta, mert Liebermann háttal fordult feléje mikor imádkozni kezdett és az imaköpeny különben is eltakarta. De ha nem is történt volna így, akkor sem lehet erkölcsi szempontból kifogásolni, ha valaki a vallásában előírt rituálé szerint imádkozik.

Tekintettel arra, hogy már közeljártak Brassóhoz, a kereskedő kijelentette, csak akkor fizeti meg a száz lejt, ha írásban igazolják, miért büntették meg. Brassóban a kalauzzal bement a forgalmi irodába. A helyettes állomásfőnök sem találta indokoltnak Liebermann megbírságolását, de mert az ellenőr ragaszkodott ehhez, kénytelen volt a kereskedőt megbüntetni. Szívességéből azonban kiállította a következő bizonyítványt, melynek közjegyzőileg hitelesített másolata birtokunkban van:

Adeverința

Prin care subsemnatul Sef de gara ajutor in st. Brasov adeveresc prin prezenta, ca Dl. Liebermann Herman din Tg. Mures a platit suma de una suta Lei cu chitanta Nr. 517.951-31/12, pentru motiul gasinduse in tr. 416. de azi 31/12 de Dl. Controlor Voiculescu facandu-si rugaciunea in vagon in tinuta neconvenabila vis-a-vis de pasageri.

Conform cererei sale s-a dat prezenta.

Brasov, la 31/12. 1923.

(ss.) Nedescifrabil.

Bizonyítvány

mely által Brassó állomás segédnöke ezennel igazolom, hogy Liebermann Herman ur Marosvásárhelyről száz lej összeget fizetett az 517.951-31/12. számú nyugta ellenében, amiért a 416. sz. vonatban mai 31/12 napon Voiculescu ellenőr ur imádkozni talált a vagonban, miközben inkonveniábilis magatartást tanúsított az utasokkal szemben.

Saját kérése alapján adott jelen (bizonyítvány).

Brasov, 31/12-én 1923.

Olvashatatlan aláírás (s.k.)

Ha tehát valaki imádkozik, azzal megengedhetetlen magatartást tanúsít — Voiculescu ellenőr szerint. Ezt az eljárást nem lehet hivatali tulbuzgóságnak minősíteni, mert Voiculescu nem az utast, hanem a zsidót büntette meg Liebermann Hermanban. Már pedig tudomásunk van egy kormányrendeletéről, mely szigorú megtorlás terhe alatt megtiltja, hogy a tisztviselők politizáljanak. Reméljük, a brassói üzletvezetőség és elégtételt fog adni Liebermann Hermannak a királyi szentesítéssel ellátott alkotmánynak, mely kimondja, hogy vallását mindenki szabadon gyakorolhatja.

Isacu Aurélt az országos ügyvédszövetség diszelnökévé választották

Kolozsvár jogásztársadalmának meleg ünneplésbe részesítette Isacu Aurélt ügyvédségének ötvenéves évfordulóján. Az országos ügyvédszövetség elnöke az ünnepségen

(Kolozsvár, jan. 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári ügyvédi kamara kezdeményezésére a kolozsvári jogásztársadalom nagyszabású ünnepséget rendezett Isacu Aurel dr., a kolozsvári ügyvédtársadalom nesztörának ötvenéves ügyvédi jubileuma alkalmából.

Az ünnepségen, amely az igazságügyi palota dísztermében folyt le, a kolozsvári ügyvédi karon kívül a város társadalmi életének reprezentánsai is megjelentek, a tábla és a törvényszék pedig nagyobb küldöttségekkel képviseltették magukat. Az ünnepség díszgyűlés keretében ment végbe. Az elnöki széklet dr. Dobrescu Demeter, a romániai országos ügyvédszövetség elnöke foglalta el, aki délelőtt tizenkét órakor nyitotta meg az ülést, majd átadta a szót Muresan prefektusnak, aki lendületes beszéddel üdvözölte a jubiléumot.

Muresan prefektus beszédében rámutatott arra, hogy Isacu Aurélt ötvenéves ügyvédi múltja a folytonos harcok sorozata, amit az erdélyi románság igazságáért vívott. Ebben a harcban Isacu dr. ellenségeinek elismerését és dicséretét is kivívta, mert küzdelmében mindig a jog és igazság alapján állt.

Ezután Dobrescu dr. emelkedett szólásra, aki az országos ügyvédszövetség elismerését tolmácsolta az ünneplőknek. Filozófiai szárnyalású beszédében mutatott rá a jognak a civilizált államban való szerepére és Isacu Aurélt mint az állam legfőbb támaszának napszámását ünnepelte. Végül bejelentette, hogy a romániai ügyvédek országos szövetsége Isacu Aurélt diszelnökévé választotta. Isacu Aurélt az első diszelnöke a szövetségnek.

Dobrescu után Boila Romulusz, a jogi fa-

kultás dékánja tartotta meg üdvözlő beszédét, majd a tábla elnöke poétikus szavakkal üdvözölte a jubiléumot, akit az erdélyi jogászok atyjának nevezett. Praporgescu törvényszéki elnök szavai után a közjegyzői kamara elnöke

Bethlen újabb engedményeket tett Londonban

Elhuzódik a döntés a magyar kölcsönügyben. Nyolc és félmillió aranykorona évi törlesztést kíván az angol kincstár. Veszélyben vannak a kisantant érdekei

(London, január 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar bizottság tegnap délutáni üléséről a Reuter-ügynökség hivatalosan közli, hogy megvitatták azokat a bizonyos kérdéseket, amelyek Magyarország talpraállításáról készített pénzügyi bizottsági jelentés kapcsán felmerültek. A pénzügyi bizottságot felkérték, hogy néhány kérdésben készítsen kiegészítő jelentést. A többi kérdésben, amelyek Magyarországnak szomszédaihoz való viszonyára vonatkoznak, a tárgyalások még nem fejeződtek be, de

lényegesen előbbre haladtak.

London, január 18. A népszövetség magyar albizottsága tegnap délután ülést tartott. A jövőteli kötelezettségről szóló tizedik pont tárgyalásánál Bethlen István gróf kijelentette, hogy a tizedik pont kapcsán Párisban tett kifogásait eljéti, azzal a megjegyzéssel, hogy az e pontból

A rivaldától a vásári sátorig

(Egy erdélyi színházigazgató, akitől elvették a koncesszióját a vásárokat járja és gipszfigurákat árusít)

(Kolozsvár, január 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kis asztal van előtte a Széchenyi-téren. Az asztalon különböző formájú gipszkepek, amelyeket harsány hangon kínál!

— Pofitim Domnule, pofitim.

Baróti Jenő volt színigazgató áll az asztalnál. Daróckabát van rajta, a fején ferdénálló posztókalap, az álla borostás, a kezeit fázósan dörzsöli. Baróti Jenő vándorlót színész a festett várkastélyok világából kilépett és megjelent a szürke, hétköznapi életben. Nem is olyan régen még büszkén, hajlongva fogadta a közönség elismerését, még igazgatói szobából intézte Thália papjainak és papnőinek apró bajait, ma a vásárokon tűnik fel portékájával és klasszikus költők örök szavai helyett így beszél:

— Pofitim Domnule, pofitim.

Nem akar semmit sem mondani. Látszik róla, hogy szereti a multját, fája szíve azért, ami elmúlt.

— Nincs nekem semmi mondanivalóm.

Vevők jönnek, alkuszának. Baróti Jenővel lehet. Előbb hat lejt kért egy kis képért, később nyolc lejtért kért kétet. Szeretettel törülgeti a képeket, a nagyobbakra, amelyek ára ötven lejnél kezdődik, tisztelettel néz.

— Tavaly Marosújvárott voltam igazgató. Szerettek. A közönség is, tagjaim is. Jól ment a színház, vagy rosszul, mi egyforma lelkesedéssel dolgoztunk. Azután két igazgatótársammal együtt az én koncessziómat is elvették. Tagjaimat kénytelen voltam szólni ereszteni, én magam is kenyer nélkül maradtam.

— Nem, három lejtért igazán nem adhatom, — fordul egy menyecskehez — három lejnél nekem is több van.

Elintézi az üzleti ügyet, azután újra hozzám fordul:

— Nagyon szerettem a pályámat. Ezelőtt husz évvel léptem először színpadra Zomborban és bejártam csaknem az egész régi Magyarországot. Három évig Pozsonyban voltam, azután Kassán, ott ért a világháború, onnan vonultam be. A háború óta Erdélyben élek, előbb mint színigazgató, most mint vásári árus.

— Operettbuffi voltam. Milyen sikereket arattam, Istenem!

Amint beszél, szemében megjelenik a Mult. Ott csillog a rivaldák fénye, ott él a szuffiták sejtelmes, titkos világa, végigszaladnak tekintetében a híres buffiszerepek Bazilovits Baziltól Zsivonovicsig.

— Kaphattam volna szerződést. Nem mentem. Tudja Isten, megszoktam, hogy a magam gazdája legyek, nem akartam feladni önállóságom. Ez az élet nem túl jó, nem túl kényelmes, hónapokon keresztül nem teszek egyebet, mint megtagadom önmagam. De legalább független vagyok. Bejárom az egész országot, ma Bukarestben, holnap Nagyváradon, holnapután a galaci vásáron, mindenüvé elviszem kis képeimet. Amit keresek, abból szépen, rendesen meg tudok élni.

beszél, majd lelkes ovációk közepette köszönte meg Isacu Aurélt ünneplését és az egybegyűlteket előtt kijelentette, hogy továbbra is a jogért, igazságért és a társadalmi békéért fog sikraszállni.

folyó kötelezettségek csak akkor válnak hatályossá és Magyarországra kötelezővé, ha a jóvátételi bizottság a tizedik pontban körülírt módon és határok között dönt.

A párisi „Temps“ jelenti, hogy azoknak a jelentős bevételeknek, amely

a magyar kölcsön garanciájául szolgálnak

évi összege ötvenmillió aranykorona. A Citynek minden jóvátételi üggyel szemben tanúsított idegenkedése arra indította az angol kincstári hivatalt, hogy évi nyolc és félmillió aranykoronányi gyorsított amortizációt igyekezzék Magyarországra terhelni. Remélhető, hogy a hitelezők követelése nem áll rideg ellentétben a kisantant államainak jogos igényeivel és a konferenciát nem kell elhalasztani, mert különben ez súlyos csatlódás volna a magyar közvélemény számára, amelynek szeme előtt Ausztria újjáépítése lebeg példaképpen.

— Pofitim Domnule, tessék hölgyek, urak.

— Ha koncessziót kaphatnék, ha jogom lenne csak egy faluzó szintársulatot is megszervezni, ha megegyeznék előzetes jelentéseket, bérleti felhívásokat nyomathatnék, ha szerepeket oszthatnék és darabokat rendezhetnék — ott hagynám ezt a mégis biztos megélhetést és elmennék a legnagyobb bizonytalanságba is. A színész olyan, aki ebbe egyszer bele kóstolt, nem felejt el soha.

Hirtelen a vevőhöz fordul és hosszas alkudozásba kezd:

— Vegyen néni még egyet. Szép vásárfia lesz.

Egy jól öltözött ur lép az asztalhoz:

— Nini, igazgató ur, meg sem ismerem magát! Mit csinál itt?

Halkan válaszol Baróti, kellemetlen a találkozás,

— Semmit. Élek.

Azután hozzám fordul:

— Este találkozhatunk a Newyorkban. Csak felöltözöm egy kicsit. (t. i.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Piroska. Kolozsváron ismertebb fűlspecialisták: dr. Gyergyói Árpád volt egyetemi tanár, lakik Str. Sincai (volt hegedűs Sándor utca) 24. I. emelet: dr. Koleszár László volt egyetemi tanár, lakik Piata Cuza Voda (volt Bocskay-tér) 8. alatt, de megtalálhatja a Vöröskereszt-kórházban is, melynek ő a főorvosa: jó neve van dr. Boskovics Henriknek, aki a főtéri Bánffy-palotában rendel.

B. Ignác, Belényes. Nagyon méltányoljuk elhatározását. Forduljon az Erdélyrészi Palesztinahivatalhoz (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48). Egyébként felhívjuk a nemrég Palesztinában járt dr. Weissburg Chaimnak, az E. Zs. N. Sz. alelnökének kintinó cikkére, mely „Elhelyezkedési lehetőségek Erec Jiszraelben“ címmel az Uj Kelet január 18-iki számában jelent meg.

S. J. Lippa. 1. Európa tíz legnagyobb városa lakosság szerinti sorrendben a következő: London 9 millió, Páris 4 millió, Berlin 3-8 millió, Szentpétervár 3 millió, Bécs 2-3 millió, Konstantinápoly 1-5 millió, Moszkva 1-2 millió, Budapest 1 millió, Hamburg 1 millió, Amsterdam 1 millió. A számok csak hozzávetőlegesek. 2. Európa, sőt a világ leghíresebb városának Páris van elismerve s utána következnek: Nápoly, Velence, Konstantinápoly, Nizza, Szentpétervár, Frankfurt am Main, Budapest, Prága, Bécs, Athén. A vélemények azonban e tekintetben valóban nagyon eltérők. 3. Palesztina kiterjedése 23.384 négyzetkilométer, lakosainak a száma 800.000, ebből 130.000 zsidó. Az országnak aránylag már fejlődő gyáripara van, mely mintegy negyven ezer munkást foglalkoztat. Jeruzsálemnek 90 ezer lakosa van. Az ipara csak most alakul ki, de elég számottevő a kereskedelme.

S. Pinkász, Marosvásárhely. Az ügyvel foglalkozni fogunk. Kérjük szíves türelmét.

M. I. P. Az Uj Kelet Hetilapjának első száma 1923 december 28-án jelent meg. A hiányzó számokat példányonként hat lejtért megkaphatja a kiadóhivatalunktól.

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSA“-T!

Cluj, telefon 6-48 és 6-65

(Lloyd 2243)

Cluj, telefon 6-48 és 6-65

ációk közepette köszönte
nepeltetését és az egybe-
te, hogy továbbra is a
a társadalmi békéért fog

Londonban
főmillió arany-
tyben vannak a

akkor válnak hatályossá
zövé, ha a jóvátételi bizott-
örülírt módon és határok

jelent, hogy azoknak a
hely

franciájául szolgálnak

aranykorona. A Citynek
szemben tanusított ide-
az, angol kincstári hiva-
főmillió aranykoronányi
gyekeztek Magyarorszá-
hogy a hitelezők követe-
tben a kisanant államaj-
konferenciát nem kell
ben ez súlyos családás
lény számára, amelynek
ijáépítése lebeg példa-

tessék hölgyek, urak.
aphatnék, ha jogom lenne
atot is megszervezni, ha
éseket, bérleti felhíváso-
repeket oszthatnék és da-
stt hagynám ezt a mégis
lmennék a legnagyobb
nézetet olyan, aki ebbe
telejti el soha.

tordul és hosszas alku-
egyet. Szép vásárfia lesz.
lép az asztalhoz:
meg sem ismerem ma-

ti, kellemetlen a talál-

nk a Newyorkban. Csak
(t. i.)

ÜZENETEK

ismertebb fűlspecialis-
volt egyetemi tanár, lakik
ándor utca) 24. I. eme-
lt egyetemi tanár, lakik
cskay-tér) 8. alatt, de
t-kórházban is, melynek
dr. Boskovics Henrik-
otában rendel.

Nagyon méltányoljuk
Erdélyrészi Palesztina-
legele Ferdinánd 48).
ég Palesztinában járt
z E. Zs. N. Sz. alelnő-
„Elhelyezkedési lehe-
immal az Uj Kelet ja-
meg.

pa tíz legnagyobb vá-
endben a következő:
illió, Berlin 3-8 millió,
1-2 millió, Budapest
Amsterdam 1 millió.
reszek. 2 Európa, sőt a
aris van elismerve s
Vence, Konstanti-
Frankfurt am Main,
en. A vélemények azon-
nagyon eltérők. 3. Pa-
égzetkilométer, lako-
ból 130.000 zsidó. Az
dó gyáripara van, mely
foglalkoztat. Jeruzsá-
Az ipara csak most
a kereskedelme.
rhely. Az ügyfél fog-
es türelmét.

Helilapjának első
jelent meg. A hiányzó
lejért megkaphatja a

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság
napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás meg-
jelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei
félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Romániában és külföldön az „Uj Kelet“ részére kizárólag
Rador Publicitate (București, Str. Gen. Berthelet 1.)
hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

**Nemzetközi betörőbanda nyomára akadt
a kolozsvári rendőség**

A banda vezérét négy ország detektívjei keresték.
Erdélyi mágán az Angyalföldön

(Kolozsvár, jan. 18. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) A kolozsvári rendőség néhány nap óta nagy
felkészültséggel nyomoz, hogy a csaknem naponkint
történő betörések és lopások tetteseit végre kézre-
kerítse. A nyomozás munkája közben ma éjszaka
sikerült egy többtagú nemzetközi betörőbanda két
tagját letartóztatni. A két betörő ellen Európának
csaknem minden városából érkezett közözlővel, míg
végre *Fatu* detektívcsoportjának sikerült a banda
találkozóhelyét megtalálnia, ott meglepték a banda
két tagját, akiket még az éjszaka bevitték a rend-
őrségre.

Az egyik betörő, *Soltész Ádám* hónapokon
keresztül foglalkoztatta a magyar, osztrák és cseh
rendőrséget. Ennek a három országnak a területén
„dolgozott“ és bámulatos ügyességgel sikerült
mindig a nyomozó hatóságok elől megszöknie. Két
érelv elelőtt kezdte meg működését Bécsben mint
házasságszédelgő és szélhámos. Elegáns világfi volt,
aki jó megjelenése és sima, megnyerő modora rév-
én a legjobb társaságokban is kedvező fogadta-
tásra talált. Megismerkedett egy dús gazdag ban-
kár feltűnően szép leányával, az elegáns szél-
hámos behálózta a leányt és megkérte a kezét.
Nem kapott kosarat, sőt a házományra előleget
vett fel, azután egy szép napon eltűnt Bécsből.
A bankár megtette ellene a feljelentést, azonban
tartózkodási helyét megállapítani nem sikerült.

Soltész Ádám Budapestre ment és álnév
alatt ott letelepedett. Állandó alakja lett az éj-
szakai lokáloknak, mint repatriált erdélyi mág-
nás ismerték. A mágán ur kétlaki életet élt, a
barokban jól szabott frakkban tündökölt, azonban
eljárta kis angyalföldi korezmákba, piszkos lebu-
jokba, ahonnan már annyi bűn indult el; betörő-
bandát szervezett elszánt emberekből és valóságos
réme lett Magyarország nagy városainak.

Egy Debrecenben elkövetett betörés azonban
lehetetlenné tette, hogy tovább is Magyarország
területén működjenek. Csehszlovákiában tünnek
fel és lehetetlen volt őket ártalmatlanná tenni,
mert ha a bandát elis fogták, *Soltész*nak mindig
sikerült a rendőrség körmei közül kiskiklani és új
bandát szervezni. Csehszlovákia után Románia
következett volna, azonban itt utólrta a végzet
és *Fatu* detektív ügyessége folytán ez a négy
országban körözött betörővezér végre a rendőség
fogyta.

A másik elfogott betörő *Mezei Gyula*. Buda-
pesten, a Városligetben kezdte pályáját, azonban
csakhamar a rendőség kezére került. Kiszabadu-
lása után egyik betörést a másik után követte el,
többször volt letartóztatásban és valószínűleg ez a
letartóztatása se lesz az utolsó.

— **Gritta prefektus ma este érkezik
Kolozsvárra.** Gritta prefektus, akit tegnap vártak
Kolozsvárra, közbejött akadályok miatt tegnap
nem érkezhetett meg. Ma délután távirat érkezett
a rendőrségre, amelyben Gritta bejelenti, hogy
ma este a gyorsvonattal Kolozsvárra érkezik. Az
érkező prefektus részére ideiglenesen a Newyork-
szállodában foglaltak le szobákat.

— **Felfüggesztették az új maximális árakat.**
Megirtuk, hogy Kolozsvár városi tanácsa új maxi-
mális árakat állapított meg. Az árakat a kolozs-
vári vendéglősök és kávéosok kifogásolták és ma
Décsey Lázár Aurél vezetésével vendéglős küldöt-
tség járt a városházán, ahol a polgármester távollé-
tében Carpinisan főjegyző tárgyalta a küldöttséggel.
A vendéglősök kérték, hogy az új maximális
árakat szakértők meghallgatása után állapítsák
meg. A helyettespolgármester elfogadta a vendég-
lősök érveit és hétfőig felfüggesztette az új maxi-
mális árakat. Hétfőn az árakat szakértők meg-
hallgatása után újra meg fogják állapítani.

Asquith is bizalmatlanságot szavaz Baldwinak

Előreláthatólag leszavazzák az angol kormányt. Három hétre elnapolják
az alsóházat, hogy a Macdonald-kabinet megalakulhasson

(London, január 18. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) Asquith az alsóházban kijelentette,
hogy a munkáspárt bizalmatlansági indítvány
mellett fog szavazni és ugyanezt tanácsolja
híveinek is, mert világosan kifejezésre kell
juttatniok a kormánnyal szemben fennálló bi-
zalmatlanságukat.

— **Hazaárulással vádolják az olasz szo-
cialisták vezérét.** Rómából jelentik: Az „Idea
Nazionala“, a fascisták hivatalos lapja, hazaárulás-
sal vádolja Turatit, a szocialisták vezérét, mivel a
tripoliszi lázadókkal közölte, hogy Olaszország nagy
offenzívát indít ellenük.

— **Elbocsátották Pitulescu postavezér-
igazgatót.** Bukarestből jelentik: Pitulescu volt
postavezérigazgató, akit a kormány degradált,
nem jelentkezett új beosztásán, hanem a sem-
mitőszéknél tett panaszt. A posta vezérigazga-
tósága erre kijelentette, hogy Pitulescu a tiszt-
viselői szabályzat értelmében szolgálatát meg-
tagadása miatt állásából elbocsátottnak te-
kinthető.

— **Házasság.** Még többek kellemes emlé-
kezetében lehet Teitz József, a kolozsvári Román
Nemzeti Opera volt tagja, aki kellemes zsidó
énekével gyakran szerepelt zsidó estélyeken.
Teitz néhány év előtt szükebb hazájába, Rigába
utazott, ahol az ottani dalszínház tagjává szer-
ződöttették. Az énekes több cikket irt az Uj
Keletnek a fiatal litván állam érdekes új be-
rendezkedéséről és most róla jött egy szimpa-
tikus hír. Teitz József eljegyezte magát Jan-
kelovits Fannyval Rigában.

— **A cseh szenátus elnöke — politikai
halott.** Prágából jelentik: Annak idején nagy fel-
tűnést keltett Csehszlovákiában az a vesztegetési
kísérlet, amelyet a csehszlovák szeszgyárosok trösztje
kísérlet meg a szocialista képviselők blokkjával
szemben. A botrány annál kinosabb volt, mert a
tröszt élén Prasek, a csehszlovák szenátus elnöke
állott. Nagynehezen sikerült az ügyet elsimítani
és már alig beszélt róla valaki, de Masaryk, a
köztársaság elnöke másképen gondolkozott. Újév
napján megtagadta a szenátusi elnök fogadását és
csak az alelnököt engedte magához, ezzel is kife-
jezve, hogy Prasek bűnét nem felejtette el és nem
hajlandó megbocsátani. Még feltűnőbb volt, hogy
Masaryk újévi ebédre csak a képviselőház elnökét
hívta meg, Prasek nem kapott meghívást. A cseh
lapok Praseket politikai halottként emlegetik. A
cseh sajtó és a közvélemény az elragadtatás hang-
ján beszél Masaryk gesztusáról, amellyel újból
megmutatta, hogy az igazságot mindennél többre
beesüli.

— **Orvtámadás a rosszul sikerült mér-
kőzés után.** Felsővisoról írják: Január 13-án este
az Uránia-mozgóban egy Garay nevű atléta szere-
pelt és ezer lejes díjat tüzetett ki annak, aki bir-
kőzésban legyőzi. Petrovai Pál cipész jelentkezett
is, azonban a mérkőzés Garay győzelmével végző-
dött. Petrovai a kudarc okozta dühében fivérével,
Petrovai Mihállyal a mozi közelében levő kores-
mába ment, ahol Garay éppen öltözködött. Megtá-
madták az atléta és egy furkósbottal a fejét és
jobbkezét összezúzták. A két Petrovai testvér ellen
az eljárás megindult.

— **Gyilkolt egy vadorzó.** Lugosról je-
lentik: *Marsiana* Joan honorisi földbirtokos
unokaöccsével, *Marsiana* Nicolae egyetemi hall-
gatóval vadászatra indult. A Lugos közvetlen
közelében fekvő Satumic község határában a
vadászokat heves szélvihar lepte meg. Nagy
kinnal bemenekültek a falu végén lévő szin
alá, ahol szembetalálták magukat egy idegen
emberrel, aki minden valószínűség szerint vad-
orzó lehetett és akit szintén a vihar kergetett
a szinbe. Az idegen anélkül, hogy bármit is
szólt volna, lekapta fegyverét és egy jól cél-
zott lövéssel leterítette a földbirtokost, majd
az egyetemi hallgatót vette célba, aki elfutott
és így megmentette életét. Az egyetemi hall-
gató később több emberrel visszatért a szinbe,
ahol nagybátyját holtan találta. A gyilkosnak
nyoma vesztett.

— **Aláírják az állam és az Arad-csanádi
vasutak közötti szerződést.** Bukarestből jelen-
tik: A közlekedésügyi minisztériumban tegnap
ismét ülést tartott az állam és az Arad-csanádi
vasutak közötti szerződést előkészítő bizottság. A
szerződéstervezet már készen van és legközelebb
aláírásra kerül.

London, január 18. Amennyiben az alsó-
ház hétfőn bizalmatlanságot szavaz Baldwinak,
— ami előrelátható — a parlamentet három
hétre elnapolják, hogy Macdonaldnak ideje le-
gyen kormányt alakítani.

— **A szenátus alelnökének balesete.**
Szinajából jelentik: Toni *Iliescut*, a szenátus ale-
lnökét súlyos baleset érte. Egy kiránduláson
lábát törte. *Iliescut* a fővárosba vitték.

— **A kolozsvári mészároszövetség köz-
gyűlése.** A kolozsvári mészároszövetség a
jövő vasárnap délelőtt tizenegy órakor meg-
tartandó rendkívüli közgyűlésén fog határozni
a szövetség országos jellegűvé való kiszélesítése
fölött. Az országos szövetség székhelyül Ko-
lozsvár van kiszemelve.

— **Házasság.** *Lax Salvator*, a cluji Izraelita
Hitközség titkára és a „Tarbut“ liceum tanára f.
hó 20-án, vasárnap d. e. 10 órakor köt házás-
ságot *Antal* Rózsikával lakásukon, Str. Moldovei
(Varga-utca) 8. sz. (Minden külön értesítés helyett.)

Pfeffermann Jenő Petres, eljegyezte *Pfeffer-
mann* Reginát Marosludasról. (Minden külön érte-
sítés helyett.)

— **Elégett az eredeti Tannhäuser-parti-
tura.** Berlinből jelentik, hogy a neusterlitzi Lan-
destheater szerdán éjjel elégett. A színházban
őrizték a Tannhäuser eredeti partitúráját Wagner
kézirásában. A vizsgálat eddigi adatai szerint a
tüzet gyújtogatás okozta. A színház hárommillió
dollárra volt biztosítva.

— **A kolozsvári Aviva gyűjtése a zsidó
árvagondozónak.** Az Uj Kelet már megkezdte a
kolozsvári Aviva tagjai által megindított gyűjtési
akció eredményének közlését. A gyűjtött összegek
közlését itt folytatjuk. Eszerint: Grünfeld Baba
gyűjtőívén szerepelnek: Grünfeld Ansel 100, Grün
Móric 50, Herskovits Imréné 50, Grün Lázárné
100, Szenes Dénes 100, Feuerstein Kálmán 100,
Naftali Rezső 50, Naftali Simon 50, Feuermann 30,
Josepovits 100, Buchwald Testvérek 50, Braun
Miksa 50, Sámsonné 20, Weinstein Teréz 60,
N. N. 50, dr. Fekete 100, Löbné 50, összesen
1110 lej. — Farkas Zseni gyűjtőívén: Id. Czodik
Jenő 50, Bergfeld Ede 50, dr. Sámuel Jenő 50,
Deutel Ármimé 100, N. N. 10, László 50, Fenyő
és Brauntfeld 100, Nussbaum Bertalané 100,
Wertheimer Miksáné 50, Legman Rudolf 100,
Farkas Lázár 100, N. N. 20, összesen 780 lej.
— Perlmutter Sári és Deutsch Kató gyűjtőívén:
Janovitz Géza 100, Turnatoria de Fier 200,
Weisz Kálmán 200, Gombos 100, Krausz Imre
100, Czodik Jenő 200, Friedländer Brunó 100,
Cziment Géza 200, Szenes Károly 100, Szegő
Jenő 100, Szenes István 200, Adler 100, Banca
Economica 300, „Lebeda“ 100, N. N. 100, Máté
Mihály 150, Erdélyi Tűzifaforgalmi rt. 500,
Sebestyenné 70, Fischer Kálmán 200, Leiterné
70, Katz és Mendel 200, Fésűsné 200, dr. Steiner
Pál 100, dr. Rácz 100, Gombos 100, „Kronos“ 200,
N. N. 100, Földes István 100, Adler A. Adolf
100, Deutsch Ferenc 100, Friedmann Jenő 300,
Márkusné 200, Rosenzweig Emánuel 100, Horváth
Rezső 200, Neumann 100, Sámson Jakab 100,
Bergner Mór 300, N. N. 100, László és Bergner
200, Friedmann Mór 100, Zauderer S. 200, Ritók
Lajos 200, N. N. 100, Erdélyi Leszámitoló 200,
Szatmári László 100, dr. Borbély István 100,
Fabeszerezési rt. 100, Molnár és Pintér 200, Babos
és Társa 100, Semlyén Hugó 100, Erdélyi Bank
és Takarékpénztár 500, Deutsch Ignác 100,
Hohendig József 100, Gyártás Ede 100, Erdélyi
Mezőgazdasági rt. 300, Steinberg M. 100, Nádor
Rezső 100, „Pallas“ 50, Nemes 200, Peller Lajos
50, N. N. 50, Sodronyipar 500, dr. Hamer Ottó
100, Iparbank 50, Hamer Miklós 100, összesen
9940 lej.

* **Fejfájás,** szédülés legtöbbször a belek
szabálytalan működéséből származnak. Koprol, az
ideális hashajtó biztosan megszűnteti.

* **Alabástromfehér arcod,** kezéd bőre,
Ha **Kaiser-Boraxot** keversz a fürdődbe.

* **A Bäumer, Steiner és Trsa**
rt. lugosi cég, udvari szállítók
„Besco“ likörkülönlegességei egyen-
értékűek a holland és francia gyárt-
mányokkal. 2

SÁ"-T!
— 48 és 6 — 65

Sir a gyermeke? Miért nem használ Höfer-gyermekhintőport és Höfer-gyermekkrémet

KÖZGAZDASÁG

Erdély elvesztette a magyar puhafapiacot

A csehszlovák áru husz százalékkal olcsóbb. Románia fenyőexportját a magas vám és a drágább vasuti szállítás bénítja meg

(Kolozsvár, január 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új kiviteli illetékek életbeléptetése óta a Magyarország felé irányuló erdélyi fenyőfa kivitele ugyszólván megszűnt. Ennek az a magyarázata, hogy a csehek sokkal kedvezőbb feltételek mellett tudják ellátni a magyar piacot. Jellemző, hogy Csehszlovákiában a fenyő-áru kiviteli váma vagononként 15-30 cseh korona, ami a román exportilletékek mellett nevétségesen csekély összeg, de Szlovákia és Ruszinszko termelői és nagykereskedői csak a felét fizetik ezeknek az illetékeknek. A cseh fapiac szemére veti a prágai kormányt, hogy nem tartotta be azt az ígérését, mely szerint nemcsak teljesen eltörli a kiviteli illetékeket, hanem minden vagon exportáru után

öt százalékos prémiumot fizet az exportőröknek.

Mig azonban a cseh kormány komolyan támogatja az ország faiparát, addig Romániában éppen a kormány intézkedései teszik azt tönkre. Romániában egy vagon fenyőanyagért ötven százalékkal felemelt vasuti fuvardíjat és három font négy shilling kiviteli vámot fizetnek az exportőrök, aminek aztán az a következménye, hogy a csehek husz százalékkal olcsóbban adhatják árujukat ab határállomás és mégis többet keresnek mellette,

¶ A román ipar hitelügye. Bukarestből jelentik: A Creditul Industrial tegnap este ülést tartott, amelyen jóváhagyta az igazgatóság által eddig kintalt kölcsönöket. A választmány megállapította, hogy eddig a román iparvállalatok egy tizedrészétől érkezett be a kérés kölcsön folyósítása iránt. A román ipar hitelügye azonban többet tesznek ki tízmilliárd lejnél.

¶ Az osztrák pénzügyellenőrzése. Bécsből jelentik: Az osztrák kormány a revizori intézmény életbeléptetésével véget készült vetni a bécsi bankoknál a felek rovására oly gyakran elkövetett visszaéléseknek. A revizori kar külön testületet fog alkotni; tagjai képzett és vagyonos férfiak lesznek, akik anyagilag is felelősek lesznek az általuk ellenőrzött intézetknél elkövetett visszaélésekért. A testület tagjait a kormány nevezi ki és a kamaraszerű autonómtestületet alkotó revizori kar csak a kormány rendeleteinek lesz alávetve. Az intézményt angol mintára szervezik.

¶ A kolozsvári ipartestület autonómiaja. Ismeretes, hogy a kereskedelmi és iparügyi kormány néhány hónap előtt íélvire felfüggesztette a kolozsvári ipartestület autonómiaját és az ügyek vezetésének ellenőrzésével az iparhatóságot bízta meg. A felfüggesztés határideje az év elején járt le, amit azonban ezideig hivatalosan nem hoztak az ipartestület tudomására. Az új választásokat e hónap huszonegyedikére tűzték ki, de már jó előre gondoskodtak arra az esetre, ha a gyűlés meghiusulna. A legközelebbi gyűlést ez esetben a következő vasárnap, január 28 án fogják megtartani. Kolozsvár iparosai ragaszkodnak a törvényes rendelkezésekhez és az autonómia értelmében szabad választásokat követelnek. Ha ezt nem érhetnék el,

mintha valaki Erdélyből szállít puhafát Magyarországra.

Azt, hogy Erdély miért vesztette el a magyar puhafa-piacot, legjobban megvilágítja a következő összehasonlítás. Egy köbméter csehszlovákiai építőanyag ab határállomás 280 cseh koronába, vagyis körülbelül 1600 lejbe kerül. Ebben az összegben már benne van a cseh vasuti fuvardíj és a vámilleték. Az erdélyi exportörnek fenyőárúért köbméterenként exportfuvardíj és vámilleték fejében mintegy 250 lejt kell fizetnie, vagyis csak akkor kapja meg Magyarországon ugyanazt az árat mint a csehek, ha 1850 lejért adja. S ebből már nyilvánvaló, hogy

ilyen differencia mellett az erdélyi puhafa nem versenyképes.

A cseh exportörök azonban azért is jobban gravitálhatnak a magyar fapiac felé, mert az közelebb van a cseh határhoz s így lényegesen kevesebb fuvardíjat kell fizetniük az AV Hungária vonalain, mint az erdélyi exportörnek, akinek az áruját a román határ és a magyar piac közötti nagyobb távolságért fizetendő nagyobb fuvardíj is megdrágítja. Ez a helyzet csak akkor változhat meg, ha a kormány megfelelő új intézkedésekkel fogja majd bebizonyítani, hogy komolyan támogatni akarja Románia legjelentősebb exportágát.

akkor lemondanak a választásokról és kinevezett vezetőség gondoskodik az ügyek viteléről. Ha a választások normális lefolyásúak lesznek, akkor minden valószínűség szerint nagyjából a régi választmány és vezetőség kerül az ipartestület élére. Ha pedig ismét normális munka áll helyre, az ipartestület a brassói ipartestület mintájára készül átszervezni az ügymenetet. Brassóban ugyanis az ipartestületi tagok nemzetiségi nyelve szerint románul, magyarul és németül leveleznek.

¶ A magyar bankjegyforgalom. Budapestről jelentik: A múlt év augusztus 1-én a magyar bankjegyforgalom 226 milliárd koronát tett, ami akkor csak 25 millió aranykoronának felelt meg. A magyar állami jegyintézet fennállása alatt ez volt a legalacsonyabb jegyforgalom; a jegyintézet ugyanis 1921. szeptember 1-én 17.3 milliárd koronát vett át az Osztrák-Magyar Banktól, mely akkor 254 millió aranykoronát tett ki. A jegy kibocsátó politika és a magyar gazdasági élet változása mellett a helyzet odáig romlott, hogy a múlt év közepén már csak az említett 35 millió koronát tudta a jegybank a piacnak rendelkezésére bocsátani és ez elegendő magyarázatot szolgáltat ahhoz, hogy a múlt év folyamán Budapesten az ismert lihetetlen pénzszűke uralkodott, amely mellett a heti kamat egy időre 30 százalékgig emelkedett.

¶ Az új vasútvonalak. Bukarestből jelentik: Az „Argus” szerint a CFR. beruházási hitelére megszavazott 500 millió így fog feloszlani. A folyó évben megkezdődik a Barsov-Nehoiasi vasútvonal építése, amely Erdély össze fogja kötni Braila, Galac kikötőkkel Buzaun keresztül és tehermentesíti majd a Brassó-Ploesti vonalat. E célra 250 millió

áll rendelkezésre. Kéipitik továbbá a Bumbesti-Livezeni vonalat, mely célra 72 millió van előirányozva. Ez a vonal fogja összekötni a lupényi és petrosényi szénvidéket az oltvidéki vasutakkal. Végül 69 milliót szántak a Kisilva-Dornavatra közötti vasútvonal építésére és 75 milliót a beszarábai vasútvonalakra. Ezt a tervezetet már az összes illetékes fórumok elfogadták és jóváhagyták.

A mai valutapiac

A francia frank mai esése ellenére az árkban mérsékelt forgalom mellett a tegnapihoz képest lényegesebb változások nem történtek. A mai áruk a következők: osztrák korona 353-356, belföldi magyar korona 170-173, cseh korona 578-583, francia frank 9-40-9-45, svájci frank 34-35-34-75, dollár 200-202, font sterling 860-862, olasz lira 8-85-8-90, dinár 2-35-2-40.

Valutapiac január 18-án:

Bukarest. Valuták: Napoleon 780, márka —, leva 135, török lira 100, font sterling 865, francia frank 1000, svájci frank 35-00, olasz lira 890, drachma 400, dinár 225, dollár 201, lengyel márka 20, osztrák korona 28, magyar korona 60, cseh korona 570.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Newyork 578-578-5, London 2452-5-2450, Páris 26-62-5-26-40, Milano 2525-2517-5, Prága 16-80-1682-5, Budapest 205-205, Belgrad 662-5-665, Bukarest 290-290, Varsó —, Bécs 81-25-81-25, Berlin 130-130.

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás
Kölcsönintézet, javítóműhely
Albala Izsó Timișoara
II. Piata Traian 2. szám. Sürgőnyím: Albala Timișoara-Fabrica
Interurban telefon 60

Keresek Glujon ékszerárugyárnak alkalmas gyárhelyiséget

Meisner József Alba-Julia

Aradi Textilipar Rt. Arad

Románia egyik legnagyobb textilgyára
Pamutfonoda, szövőde, festőde, fehérítő kikészítő nyomóda.

1500 munkás. Rador

Saját érdekében győződjön meg, hogy butorait mégis csak
Fischer Albert és Társa
cégnél szerezheti be a legolcsóbban.
Figyelni a címre!

Gyári lerakat Cuij, Calea Regele Ferdinand 61. sz.
Telefon 5-79 Gyártelep: Gherla

Max Brotmann Bukarest,

Str. Apolodor 33. külön osztályt létesített és elvállalja a kereskedelem és ipar körébe vágó érdekek képviselését, bankoknál, központi szerveknél, autoritásoknál stb. stb.

Ön ezzel megtakarítja a Bukarestbe való utazás idejét és költségeit.

Referenciák: Bukarest összes nagybankjai.

TUNGSRAM
ist die beste Glühlampe

Szomb
SZÜ
(A
jától.)
lyet első
színház
Damokle
puikat b
osztlatn
pártfogá
dában k
Fe
az aradi
kezöket
után a k
rom ann
fenmarad
ról, hogy
haszna v
körülbel
az előleg
fogunk t
Darvas
két, kiv
óriási m
tudjuk e
Vörös m
operettm
Budapest
dour“ ur
zon sláge
mas asz
Szirmai),
a Tümem
kivül meg
és opera
Az
ban külön
galomba.
kénytelen
megcáfolt
meg a val
minden sz
nézeteltér
belügyei
A
Hétfő: Lo
A M
Szombat d
Dél
Este
Vasárnap
D. z
f
D. u
h
Este
Hétfő Buc
Sele
rejtelmek
nagyszab
része. Fős
fenomenje
Urá
Nagyszab
repben I
esemény.
Apo
detektívdr
Delma, a
érdeklődés
Prin
Kapható
Havas De
Timișo

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Arad színháza

Róna Dezső igazgató nyilatkozata

(Arad, január 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nemrég az aradi városi színház, amelyet elsőrangú társulata Erdély egyik legjobb színházává avat, azok között volt, amelyek felett Damokles kardjaként függött a veszély, hogy kapukat be kell zárniok és a társulatot fel kell oszlatniok. Ez a helyzet megváltozott. A közönség pártfogásába vette a színházat és ma a tagok vídaman készülnek a színház művészi programjára.

Felkerestük Róna Dezső színházigazgatót, aki az aradi színházi viszonyok mai állásáról a következőket mondotta:

— Nem panaszkodom. A reménytelen mult után a közönség segítségünkre sietett. Két titkárom annyi bérletet helyeztet el, hogy a társulat fenmaradása biztosítva van. Én nem beszéllek arról, hogy ebből az egyetemes kulturának milyen haszna van, annyit akarok leszögezni csupán, hogy körülbelül száz ember kenyerét biztosították ezzel az előlegezett bizalommal, amelynek hiszem megfogunk telelni.

Hatalmas műsorunk van előkészületben. Darvas Ernő és Tompa Béla, színházamnak ez a két kiváló, Budapestről ideszármazott rendezője óriási munkát végez, (hogy a közönség igényeit ki tudjuk elégíteni. Nagyban folynak Molnár Ferenc Vörös malom című darabjának előkészületei, az operettműsört pedig Fall Leó már is világhírű, Budapestben nemrég bemutatott operettje a „Pomdour” uralja. Előkészületben vannak a szezon slágerei: A lila akác (Szép Ernő), a Diadalmas asszony (Tschaikovszki) a Mézeskalács (Emőd-Szirmai), a Rejtélyes táncosnő (Tyrnauer-Z. Kun) a Tünetény (Orbók Attila). Ezeket a darabokat kívül még egész sereg operett, vígjáték, színmű és opera teszi majd változatossá a műsört.

Az aradi színházzal kapcsolatban a közelmúltban különféle botrányokról szóló hírek kerültek forgalomba. Társulatom reputációjára való tekintettel kénytelen vagyok ezeket az állítólagos botrányokat megcáfolni, annál is inkább, mert nem felelnek meg a valóságnak. Mem történt több, mint amennyi minden színháznál történni szokott, kisebb-nagyobb nézeteltérések, amelyek azonban minden színház belügyei és nem tartoznak a nyilvánosság elé.

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Hétfő: Lohengrin.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat d. u. 3/4 3 órakor: A Lubinszky-együttes vendégjátéka.

Délután 5 órakor: Tanító ur és Parasztbecsület.

Este 8 órakor: Gyurkovics lányok.

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor: A kolozsvári magyar zenekonzervatórium zenekari hangversenye.

D. u. 3/4 3 órakor: A Lubinszky-együttes utolsó fellépése.

D. u. 5 órakor: Lumpaciuss Vagabundus és a három jómádár.

Este Bajadér.

Hétfő Bucsukeringő.

MOZGÓK MŰSORA

Szombat, január 19.

Select-Mozgó: Művészeti esemény! A rejtelmek háza IV. rész. A szerelem diadala. A nagyszabású dráma legpompásabb és befejező része. Főszerepben Ivan Mosjoukine, Páris film-fenomenje.

Uránia-Mozgó: A rejtelmek háza III. rész. Nagyszabású társadalmi dráma 4 részben. Főszerepben Ivan Mosjoukine. Páratlan művészeti esemény.

Apolló-Mozgó: Az aranypestis. Szenzációs detektívdráma 6 nagy felvonásban. Főszerepben Delma, a nagy amerikai filmművész. Fokozott érdeklődésre érdemes film.

Prima
Kapható:
Havas Dezső
Timisoara
bácskai
kender

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi övszerek nagy raktára

SAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVEKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAK

Ajánlati versenyhirdetmény

A felszámolás alatt levő „Kadima” Nyomda és Kiadóvállalat R.-T.-nak Cluj, str. Baron L. Pop 10. sz. alatt üzemben levő, tökéletesen felszerelt modern nyomdáját eladás útján értékesíteni szándékszunk s e célból ezennel ajánlati versenyt hirdetünk.

A minden részletre kiterjedően megszövegezett, zárt írásbeli vételi ajánlatok legkésőbb 1924. március hó 15-éig titkárunkhoz, Lévy László urhoz (Cluj, str. Baron L. pop 10. sz.) nyújtandók be és az ezen időpontig beérkezett ajánlatok elfogadását vagy el nem fogadását illetően 1924. évi március 25-éig fogjuk nyilatkozatunkat az érdekeltek tudomására hozni, amely időpontig mindegyiküket az általa tett ajánlat kötelezi.

A beérkezett ajánlatok felett minden korlátozás nélkül, legjobb belátásunk szerint határozunk és esetleg a beérkezett ajánlattevőt vagy azoknak egy részét zártkörű szóbeli árlejtésre fogjuk meghívni.

A nyomda megtekintése és az általános eladási feltételekről való tájékozódás végett a fentnevezett társasági titkárral a rendes üzleti órák alatt bármikor értekezhetni.

Cluj, 1924. évi január hó 10.

A „Kadima” Nyomda és Kiadóvállalat R.-T. felszámoló bizottsága

GÁRDI és TÁRSA

fényképészeti műtermei

Cluj-Kolozsvár, str. Saguna

(v. Bartha Miklós-utca) 13.

Portrék,
gyermekfelvételek,
nagyítások

Óriási választékban különlegességek, arany- és ezüst- és karóra (brilliánsárak, arany-, ezüst- és argentorezüst)

disz- és ajándéktárgyak

szolid áron

a legmodernebb kivitelben

FENYŐ ÉS BRAUNFELD

világvárosi ékszeráruházban

Cluj, Piața Unirii 15.

Interurban telefon 643

Cie Gle
TRANSATLANTIQUE
RADOR
FRENCH LINE

Havre—New-York

Gyorspostajáratok

Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA”

Pasagiul Comedia
BUCURESTI

és „RECLAMA” CLUJ

Rador 902

Telefon 494 **15%** Telefon 494
gyarapodik vagyona,
ha levélben vagy személyesen
o o adja fel rendelmenyt, o o
Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291
Nagy Áruház
rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piața Mihailu Viteazul

Házle-

bontás

miatt

Szabó Jenő

szövet és selyem-
áruházában

Cluj, Cal. Regele Ferdinand 5.

az összes
raktáron levő áruk
mélyen leszállított
áron
elárusítottak

Telefon
479

APRÓHIRDETÉSEK

Bel- és külföldi fuvarveleket díjmentesen felülvizsgál és fuvardíjtöbbleteket a legrövidebb időn belül folyósít Recom-pens nemzetközi fuvarlevél felülvizsgáló intézet Timișoara, Helvét-u. 8. 1643

„Egy kislány.” Jelzett helyen szombat délután 4 órakor ott leszek. L. S. 6720

Plavisevicán, Orsova mellett a segédjegyzői és irtóki állások megfelelő szakképzettséggel bíró nő-ten egyének által betölthetők, akik a törvényben előírt javadalmazáson kívül ingyen étellemezt kapnak. Gaál Mózes körjegyző. 6723

Pénz- és helyszüke miatt

raktáron levő zongora, ebédő, háló, uriszoba, Wertheim-kassza, perzsaszőnyeg, gyári szőnyegek és hentesraktarok minden elfogadható árban eladatnak.

Beck és Benjamin

Oradea-Mare
Strada Cogalniceanu (Várady Zs.-u.) 11.
Telefon 17-03

Eladó pianinó. Megtekinthető Triska zongora-raktárában Cluj, Str. Sa-guna 14. Telefon 419. 6722

Egy jókarban levő fehér gyermek vasgolyó. Str. Reg. Ferdinand 10. emelet.

Eladók: 3 lóerős elek-trómotor, új kerékpár, férfiföltönynek való finom sötétkék szövet teljes hoz-závalóval. Cluj, Str. Pata 114. szám.

FABRE LINE

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța
direkt
Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada

az „Asia” hajó indul 1924 január 16-án

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet „Sarnia” Pasagiu Comoedia, Bukarest és a „Reclama” Cluj

Rador

Világ-városokban

sem látható szenzáció és látványosság

Parisien-Áruház

Cal. Regele Ferdinand 12.
Telefon 592

gyermekjáték kiállítása

Nagy választék és olcsó árak: Harisnya, rövidáru, férfidivatkülönlegességek, üveg-, porcellán és diszmutárkban

Telefon 758

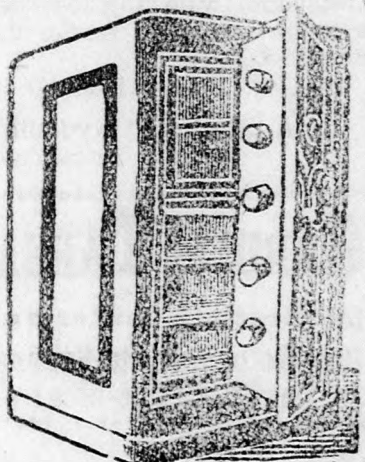
INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

Románia legnagyobb textilgyára Arad

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

Fabrică de case de bani
Geldschrank-Fabrik
Pénzszekrénygyár

JAKABFI & CO.
TIMIȘOARA
Str. Timofei Cip.
(Battyány-utca) 3. szám
Telefon 12-68

Képviseletek Erdély részére keresetnek

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és teki nts meg a SZÉKELY ÉS RÉTI ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermeit sztalosok furnirszkéségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

Férfikalapokat

fest, tisztít, formál és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltenek!

Épületüvegezés, képkerekezés,

kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblaüveg, lámpaárak és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz. alatt, az Uránia palota mellett.

Engros! Endetail!

Engros **„VEZUV”** Engros
MAGAZIN DE TEXTIL, Cluj Piața Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. Babos-palota
Szövőpamutok (Bumbac)
minden gyártmányu a legolcsóbb napi árakban minden mennyiség kapható. Hirschfeld és Társa aradi cég erdélyrészi kizárólagos lerakata.
Textilárukban nagy választék!
Rador 921

FABRICA IOSEF FLORENZ
MÉRLEG-, SULY- ÉS FÉMÁRUGYÁR ORADEA-MARE, STRADA GILANYI 6
SÜRGÖNYCIM IOFLOR ORADEA-MARE
TELEFONSZÁM INTERURBAN 15-71
Gyárt és raktárról azonnal szállít mindenemű mérlegeket, rez- és vassulyokat. Elvállaljuk mindenemű mérlegek és sulyok javítását és hitelesítését. Nagyobb mérlegek javítását vidéken is eszközöljük
Rador

Önmaga ellen vét, Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barițiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgönyc.: Juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászott arany és forrasztó * Arany, ezüst és platínabeváltái
Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst árgyakban nagy lerakat.

Csak viszontelárúsítóknak!

LÁDAGYÁR

Telefon-sz. 81. * Fióküzlet Egeres
Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegezeti és szét szedett részekben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakeskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernanti (volt Kajántól-ut) 1. szám

Betonkeverőgépek

valamint az összes cementipari gépek, u. m. cementtétőcserepek, betonéglák, üreges betonblokkok, cementterazzo, granitoid, járdalapok gyártására kézi és erőhajtásra berendezve, formák, betoncsövek, kutygyűrűk, lépcső és egyéb építési anyagok gyártására. Teljes asbestcementpalagyári berendezések, I-a cementfestékek stb. stb. raktárról azonnal szállíthatók.

MODERNA

Építőipari Gépek és Radiátor Rt.
Brasov, Kis ucca 12.

Árlapok és költségvetések díjmentesen!
Mielőtt cementipari gépeket vásárol, kérjük raktárunk megtekintését!